

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

III.7065.131.2016.AN

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Uprzejmie informuję Panią Minister, że w trakcie niedawno odbytego spotkania regionalnego w województwie lubuskim przedstawiony został problem dostępności do żywności z banków żywności. Z wsparcia banków żywności mogą korzystać tylko osoby, których dochód nie przekracza określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Rozwiązanie takie uniemożliwia często pomoc osobom faktycznie znajdującym się w biedzie, jak np. osobom posiadającym małe gospodarstwa rolne, których dochód jest niewystarczający aby się utrzymać, ale skutecznie wyklucza te osoby z tej formy pomocy.

Problem dostępności do żywności z banków żywności dotyczy Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ). Program jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r.). Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa wspiera osoby i rodziny podlegające deprywacji materialnej, która polega na braku możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które są przekazywane osobom potrzebującym bezpłatnie. Poziom kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z Programu na dany rok określa minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w drodze wytycznych Instytucji Zarządzającej, po uzyskaniu opinii Zespołu doradczego, o którym mowa w pkt. 4 Programu (Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa - wersja zatwierdzona przez Komisję Europejską). Wytyczne Instytucji Zarządzającej, którą jest Ministerstwo

Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów dotyczące działań realizowanych w ramach Programu w podprogramach na lata 2014 2015 i 2016 określają ww. kryterium do udzielenia pomocy. Kryterium to wynosi 150% kryterium dochodowego określonego w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.). W podprogramie na rok 2014 - wynosiło 813 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 684 zł dla osoby w rodzinie, w podprogramie na rok 2015 – także 813 zł i 684 zł., a w podprogramie na 2016 rok – wynosi odpowiednio 951 i 771 zł.

Z raportów o realizacji programu a także z informacji przekazanych przez uczestników spotkania regionalnego w województwie lubuskim, wynika, że pomoc udzielana w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa nie trafia do wszystkich potrzebujących, a poziom kryterium dochodowego jest za niski. Obowiązujące wyjątkowo zaostrzone kryteria dochodowe stanowią barierę dla niezamożnych, którzy mogliby zostać odbiorcami żywności unijnej. Sygnały takie muszą więc niepokoić. Podkreślić należy, że zgodnie z założeniami w procesie monitorowania Programu szczególna uwaga powinna zostać zwrócona na grupy najsłabsze i bezradne tj. osoby i rodziny, które nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków), także w wypadku przekroczenia kryterium dochodowego. Sytuacje takie powinny znaleźć odzwierciedlenie w kryteriach dostępu do kwalifikacji osób uprawnionych do korzystania z działań wynikających z Programu.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o ustosunkowanie się do kwestii dotyczących analizy efektywności Programu oraz rozważenie możliwości podjęcia stosownej inicjatywy prowadzącej do weryfikacji kwalifikowalności odbiorców Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

